

ŠTEVILKA 2 ✓

LETNIK XXXVI

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1935

VSEBINA: Zaščita dolžnikov proti kmetiskim zadrugam padla. — Predlogi Glavne Zadrugne Zveze za spremembe v uredbah. — Revizor Kristofčič; Vknjiževanje obresti. — Davčna oblastva in pregledovanje poslovnih knjig. — Slovensko zadržno gibanje v letu 1934. — Zvezine bojave. — Iz našega zadržništva. — Zadržništvo v inozemstvu. — Gospodarstvo. — Pravo. — Razno.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 2., I. 1935.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Blagovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. marca 1935 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Odčni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Braslovčah, r. z. z. n. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1934. 3. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Braslovčah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. februarja 1935 ob 16. uri v Društvenem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1934. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Brežicah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 10. marca 1935 ob pol 10. uri predpoldne v posojilničnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Vinarske zadruge v Brežicah, r. z. z. o. z., se bo vršil v soboto, dne 16. marca 1935 ob 10. uri dopoldne v pisarni Ljudske posojilnice v Brežicah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge na Bukovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. marca 1935, ob pol 11. uri na Bukovici v načelnikovi hiši. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Češnjici pri Železnikih, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. marca 1935 ob 2. uri popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1934. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Pašne zadruge za selško dolino na Češnjici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 19. marca 1935 ob 9. uri dopoldne v prostorih g. Fr. Lotriča na Češnjici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1934. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 10. marca 1935 ob 15. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila iz leta 1934. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dramljah, r. z. z. n. z., se bo vršil 10. marca 1935 ob pol 9. uri dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1934. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu, r. z. z. n. z., se bo vršil 3. marca 1935 popoldne ob 15. uri v uradnici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah, r. z. z. n. z., se bo vršil 19. marca 1935 ob pol 9. uri dopoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 5. zaščita zadruge. 6. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge v Hočah, r. z. z. o. z., se bo vršil na Jožefovo 19. marca 1935 ob 9. uri po rani maši v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo odbora. 3. potrditev bilance. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitve. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z. n. z., se bo vršil 19. marca 1935 pop. ob 3. uri v uradnici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1934. 4. volitev načelstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Izlakah, r. z. z. n. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob pol 8. uri dopoldne v prostoru Hranilnice in posojilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1934. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12:50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Zaščita dolžnikov proti kmetskim zadrugam padla.

1. Uredba.

Ministrski svet je na predlog g. ministra za poljedelstvo dr. D. Jankovića sprejel uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o zaščiti kmetov od 3. avgusta lanskega leta. Uredba ima vsega 6 členov, ki glase:

Čl. 1. Odlagajo se na 1. september 1935 plačila in storitve po čl. 3 in 4 uredbe o zaščiti kmetov, v kolikor niso že izvršena.

Čl. 2. Kmetje, ki so dolžni denarnim zavodom, morajo vršiti zamenjavo zapadlih menic pod grožnjo izgube zaščite v smislu točke 7 in 8 čl. 3 uredbe.

Čl. 3. Oni dolžniki, ki so zaščito izgubili, ker niso postopali po odredbah uredbe o zamenjavi menic, dobijo ponovno zaščito, ako do 15. marca t. l. zamenjavo izvrše.

Čl. 4. Obrestna mera predvidena v točki 1, čl. 3 uredbe pod I. in II. se znižuje za dolgove denarnim zavodom od 6% na 4¹/₂%, za dolgove ostalim upnikom pa na 1% letno. Dolžnikom, ki so že plačali obresti po čl. 3 uredbe, se bo ta razlika obresti vračunala v odplačilo glavnice.

Čl. 5. Čl. 10 uredbe se dodaja: „To velja tudi za terjatve poštnih hranilnice, kmetijskih zadrug in njihovih zvez.“

Čl. 6. Ta uredba stopi v veljavo z dnem ko bo objavljena v „Službenih novinah“. K. m. br. 34 od 2. februarja 1935.

2. Pojasnilo.

V naslednjem nekoliko pojasnil k tej zelo kratki uredbi.

a) V 1. čl. je za odplačila, ki bi bila morala biti izvršena že do 15. novembra lanskega leta, uveden **moratorij za vse one, ki plačila niso izvršili**. Uredba od 22. novembra 1933 je že postavila načelo, da se kapitalizirajo obresti onim zaščitenim dolžnikom, ki jih tekom leta 1933 niso plačali. Uredba o zaščiti kmetov od 3. avgusta je postavila termin, da morajo zaščiteni kmeti plačati za leto 1934 najkasneje do 15. novembra enoletne obresti: denarnim zavodom 6%, ostalim upnikom 3¹/₂%. Sedanja uredba pa zopet daje moratorij zamudnim dolžnikom, da plačajo šele po 1. septembru letos ono, kar bi bili morali plačati že 15. novembra lani.

b) Čl. 2 in 3. zadevata **obnovitev menic**, ki jih morajo zaščiteni dolžniki po predpisih odstavka 7 in 8 čl. 3 uredbe obnavljati denarnim zavodom. Celò onim, ki so zaščito radi neizpolnjevanja te dolžnosti izgubili, **daje uredba še naknadni rok do 15. marca t. l.**, da zamujeno popravijo in si zaščito tako zopet pridobijo.

c) V čl. 4. se **znižuje obrestna mera** za zaščitene dolžnike od 6% na 4¹/₂%, če je upnik denarni zavod, od 3¹/₂% na 1% pa za vse druge upnike. To znižanje ob-

restne mere ima po našem tolmačenju **učinek za nazaj, t. j. za leto 1934.** Izrecno je namreč rečeno, da se onim dolžnikom, ki so po čl. 3 plačali že 6% obresti denarnim zavodom odnosno $3\frac{1}{2}\%$ ostalim upnikom, razlika mora vpisati kot odplačilo kapitala. Pri denarnih zavodih se torej dolžnikom odpiše od plačanih 6% obresti $1\frac{1}{2}\%$ kot odplačilo na kapital, pri ostalih upnikih pa se dolžnikom odpiše od plačanih $3\frac{1}{2}\%$ na glavnico $2\frac{1}{2}\%$.

č) Najvažnejši za zadruge pa je čl. 5, ki ima dodatek k čl. 10 uredbe, tako da celoten čl. 10 uredbe o zaščiti kmetov odslej glasi: „Predpisi te uredbe se ne bodo uporabljali na terjatve Narodne banke kraljevine Jugoslavije, Državne hipotekarne banke in Privilegirane agrarne banke. Isto velja tudi za terjatve Poštne hranilnice, kmetijskih zadrug in njihovih zvez.“ Zaščita kmetov-dolžnikov napram kmetijskim zadrugam je torej padla in vse uredbe o zaščiti kmetov se kmetijskih zadrug več ne tičejo.

3. Previdnost pri izterjevanju.

Vprašanje nastane, ali kmetijske zadruge morejo sedaj popolnoma svobodno postopati napram dolžnikom?

a) Res je, uredba jih ne veže, kot jih je vezala prej. Toda veže jih nekaj, kar je celô važnejše in močnejše nego uredba, to so **obupne gospodarske razmere kmeta in dolžna obzirnost zadruga napram svojim članom.** Radi tega kmetijske zadruga ne bodo povišale obrestne mere nad 6%, ker se dobro zavedajo, da je za sedanje razmere 6% obrestna mera zadosti visoka, če ne še previsoka. Radi tega kmetijske zadruga tudi ne bodo gnale kmeta in njegove družine izpod rodne strehe, ker se zavedajo, da je ta kmet njihov člen, da enako kot vsi drugi neomejeno jamči za zadrugo in da so napram takemu članu, ki ni v stanu

plačati le radi težkih gospodarskih razmer, dolžne postopati obzirno, prizanesljivo do tlej, da se gospodarske razmere zboljšajo. Seveda bodo pa po objavi pravilnika zadruge nastopile napram takim dolžnikom, ki bi imeli sicer sposobnost da plačajo, pa nimajo dobre volje, ali pa takim, pri katerih je le lahkomiselnost ali celô zapravljivost vzrok, da ne plačuje ničesar.

b) S pravilnikom se bo še uredilo neko **prehodno stanje**, da ne bi posamezne zadruga izkoristile nastalo svobodo svojih terjatev, poprej zamrznjenih radi zaščite. Treba torej počakati na pravilnik.

4. Zadoščenje zadružništvu.

Zadugarji z zadoščenjem sprejemamo te spremembe uredbe o zaščiti kmetov iz dvojnega razloga. Predvsem je g. minister dr. Janković, ki je sam zadugar, jasno poudaril, da je protislovje, ako zakon hoče ščititi člane zadruga napram lastni zadrugi, katero le člani sami upravljajo in vodijo. Dosedanje uredbe so stale napram zadrugam na istem stališču, kot napram oderuhom in so kmeta-dolžnika ščitile enako napram njegovi zadrugi, kakor napram oderuhu. Vsi pa vemo, da je vendar zadružništvo nastalo kot samoobramba kmeta proti izžemanju oderuhov in da je oderuštvo v svojih najgrših oblikah prenehalo tam, kjer se je krepko razvilo zadružništvo. **Zato smo smatrali, da je bila zadružništvu nanescena sramota in mu je bilo izrečeno javno nezaupanje tedaj, ko se je zakonodajalec smatral za poklicanega, da člana štiti pred njegovo zadrugo.**

Drugo, kar je g. minister dr. Janković s tem izvršil, je pa zahteva pravičnosti. On je sam izjavil: „Kjer se je preveč vzelo, je treba vračati.“ G. minister Janković zahteva, naj bo zakon pravičen. Utemeljena je zaščita kmeta napram bančnemu zavodu, ki je je-

mal od njega 12%, 14% in tudi 16% obresti. Ravno tako utemeljena je zaščita proti oderuhu. Posebno iz razmer oderuštva, ki vlada še v nekaterih pokrajinah, pa tudi iz razmer bankarskega oderuštva, je bil zakon o zaščiti potreben. In ravno tako je utemeljeno, da se radi tega za privatne upnike znižuje obrestna mera na 1%, za bančne zavode na 4½%. Kar so prej preveč jemali od kmeta, naj sedaj dobijo toliko manj. Zadrugištvu pa ni nikdar preveč jemalo, kreditne zadruge so vendar ustanovljene z bistvenim namenom, da preskrbijo članom cenen kredit, kredit po najnižji obrestni meri. Radi tega tudi ni umestno, da bi se zadrugam danes dajalo premalo, ker niso nikdar jemale preveč.

5. Stanje kmetjskih dolgov.

Kako je s statistiko o kmetjskih dolgovih? Žal vsaj približno točne statistike nimamo. Ministrstvo za poljedelstvo je v letu 1932 priredilo anketo o stanju kmetjskih dolgov in pri tej anketi dognalo sledeče stanje za 1. 1932. Državni hipotekarni banki so kmetje dolgovali 203,945.000—, Agrarni banki 500 milijonov, ostalim zavodom 2 231 milijonov, kmetijskim zadrugam 831 milijonov in privatnikom 3.114 milijonov, skupno so torej kmetjski dolgovi znašali v letu 1932 6.880 milijonov, a to brez obresti od 20. aprila 1932 dalje. S kapitalizacijo obresti po uredbi o zaščiti kmetov od 23. nov. 1933 so se ti dolgovi seveda še znatno zvišali. Obresti, ki so jih imeli kmetje po uredbah plačati od 15. novembra 1935, so zato dosegle ogromne vsote in sicer:

Hipotekarni banki	13,466 000 Din
Agrarni banki	43,086.000 „
Ostalim denarnim zavodom	153,975.000 „

Kmetijskim zadrugam . .	57,350.000 „
Privatnikom	125,344.000 „

Skupno torej bi imeli kmetje plačati blizu 393 in ¼ milijona. Jasno je, da kmetijsko gospodarstvo pri današnjih nizkih cenah za kmetijske pridelke, ko včasih pri teh nizkih cenah pridelkov ni mogoče vnovčiti, tako ogromnega obrestnega bremena ne prenese. Zato je bila sprememba uredbe potrebna zlasti v točki znižanje obrestne mere vsaj začasno, dokler se ne podvzamejo dalekosežnejši ukrepi, da se popravi gospodarski položaj kmeta. Šele ko se bo izboljšal njegov gospodarski položaj, bo mogoče tudi meritorno reševati težko finančno vprašanje kmetjskih dolgov.

6. Kako sodi o tem g. minister?

V razgovoru s časnikarji je gospod minister Janković razložil svoje stališče napram težkemu vprašanju rešitve kmetjskih dolgov. Poudaril je, da so bile dosedanje mere zaščite čisto pasivnega značaja napram narodnemu gospodarstvu, da so samo paljativi, ki v bistvu ničesar ne menjajo v zamrlem gospodarstvu. Zato se more reševati to vprašanje le v zvezi z občnim stanjem kmetovega gospodarstva.

„Vprašanje kmetjskih dolgov ni filnačno vprašanje, temveč gospodarsko. Tudi tukaj kot v vsem narodnem gospodarstvu vlada načelo, da je treba razbremenitve tam, kje je preobremenitev in da je treba vračati tam, kjer se je preveč vzelo. Radl tega mora gospodarska politika pri nas iti najprej k aktiviranju in pospeševanju rentabilnosti kmetjskega dela prvenstveno. S tega načela je treba gledati in s tako gospodarsko politiko je treba reševati tudi problem kmetjskih dolgov.“

Predlogi Glavne Zadrुžne Zveze za spremembe v uredbah.

Glavna Zadrुžna zveza v Belgradu je imela dve seji širšega upravnega odbora in sicer 15. januarja ter 8. in 9. februarja Glavni predmet obeh razprav je bil načrt enotnega zadrुžnega zakona in načrt zakona za ustanovitv Zadrुžne banke. Poleg tega pa se je razpravljalo o nujni potrebi nekaterih sprememb v uredbah in zakonih, katere naj bi ministrski svet na predlog g. ministra Jankovića sklenil na podlagi § 63 finančnega zakona za l. 1934/35. Predlagane spremembe se tičejo sledečih uredb, odnosno zakonov.

1. Uredba o zaštiti kreditnih zadrug in njihovih zvez.

Uredba o zaštiti zadrug se bistveno naslanja na vse določbe uredbe o zaštiti denarnih zavodov. Le-ta uredba pa je v vseh svojih določbah prilagoden razmeram in potrebam bančnih denarnih zavodov, nikakor pa ne razmeram in potrebam rafajzenskih posojilnic. Zato naj uredba o zaštiti zadrug prinese vsaj najnujnejše spremembe, da se bo mogla uredba o zaštiti denarnih zavodov brez škode uporabljati tudi za rafajzenske posojilnice. Predlagane spremembe so kratko sledeče:

a) Posojilnice smejo bilancirati državne papirje in papirje, za katere država garantira, **po nabavni ceni** v prečiščen bilanci.

Razlog je jasn, ker so posojilnice kupovale državne papirje radi trajne naložbe denarja za obrestovanje, ne pa da s papirji trgujejo. Za nakup delnic Priv. agrarne banke se je celo izvajal znaten pritisk.

b) Nove vloge, takozvani novi denar zadruga nalagajo **prvenstveno pri svojih zvezah**, ne pa po predpisih čl. 21. uredbe o zaštiti denarnih zavodov.

c) Posojilnice, ki so zaprosile za odla-

ganje plačil, **ne smejo biti tožene za stare terjatve, ako terjatve priznavajo**. Sedaj se je namreč po čl. 2. odst. 4. in čl. 25. lahko denarni zavod tožil, čeprav je zaprosil za zaščito, samo rubiti ga ni bilo dovoljeno. Iz tega so posojilnicam nastajali čisto nepotrebni stroški.

č) Posojilnice napravijo **razpored** glede izplačila starih vlog **vsako leto enkrat**. Rafajzenske posojilnice ne morejo enako kot banke delati razpored o izplačilih vsem vlagateljem vsakih šest mesecev, kakor morejo to delati banke s številnim uradništvom.

d) Dalje se je še predlagalo, naj bi **preglede** pri zadrugah izvrševali revizorji pristojnih zvez.

Kjer je predvideno zaslišanje posvetovalnega odbora za bankarstvo, se ima zaslišati pristojna zadrुžna zveza.

e) Posebno važnost zadrुžništvo polaga na **nove kredite** od državnih oziroma od države privilegiranih kreditnih ustanov. Seveda pa bi morali biti krediti največ po $4\frac{1}{2}\%$. Ta obrestna mera naj bi veljala za dosedanje kredite zadrुžnim ustanovam, pa tudi za nove kredite, ki bi jih zadruga ali zveze dobile prvenstveno na eskont njihovih menic in obveznic.

2. Obrtni zakon.

Obrtni zakon ima nekatere trdote za zadrुžništvo, ker so pač imeli pretežni vpliv pri anketah in posvetovanjih trgovci. Zato so tudi v tem zakonu potrebne nekatere nujne spremembe:

a) Odpravi naj se določba, da bi člani obrtnih produktivnih zadrug morali biti izključno obrtniki.

Če ima obrtnik pravico imeti pomočnike in vajence, naj ima isto pravico tudi zadruga obrtnikov.

b) Posle, ki jih po § 33 vršijo za obrtnike obrtniške zbornice, naj glede obrtniških zadrug vrši Glavna zadružna zveza.

c) Za male električne centrale, ki so jih zgradile zadruge, naj ne velja zahteva, da mora biti poslovodja elektrotehnik ali celô avtorizirani inženjer.

č) Kreditne zadruge, ki se bavijo samo s posojili članom in s sprejemanjem hranilnih vlog, naj se ne smatrajo za banke. (§ 61, 6. odstavek).

d) Gostilne, ki jih konsumne zadruge odpirajo izključno za svoje člane, naj se ne smatrajo za ugostiteljske obrti.

3. Zakon o davkih.

Tu se zlasti morajo izpodbiti trdi pogoji, katere je zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih upeljal kot pogoj prostosti družbenega davka za zadruge.

a) Pogoj glede **prodaje luksuznih predmetov** naj se sploh črta. Seznam luksuznih predmetov, ki je bil upeljan za davek na poslovni promet izključno s fiskalnih vidikov, se je vzel enostavno tudi kot seznam onih luksuznih predmetov, ki jih ne smejo prodajati zadruge. Ta seznam je pa vzet iz carinske tarife, tako da ga more prav razumeti in tolmačiti **le izvežban carnik**.

Če se ne bi mogel sedaj že odpraviti

ta pogoj, potem naj se vsaj izvajanje tega pogoja **za daljši rok odloži**.

Nogavice iz umetne svile so zelo poceni, da ne rečemo skoro najcenejše in veljajo kot luksuz, dočim mnogo dražje volnene nogavice ne veljajo kot luksuz.

b) 10%-ni davek od dividende naj se ne pobira tedaj, ako zadruga izplačuje članom največ 6% obresti za deleže.

c) **Produktivne zadruge poljedelcev** kot so mlekarske zadruge, sirarne, vinarske zadruge, zadružne klavnice **naj ne plačujejo davka na poslovni promet**, ker v bistvu niso nič drugega kot kolektivno podjetje združenih kmetov.

č) Knjigo opravljenega prometa so dolžne voditi le zadruge, katerih lanski promet presega Din 500 000.—.

4. Ugodnosti za vse zadruge.

Kar že velja za zadruge za poljedelski kredit, naj se za vse ostale zadruge in zveze uvede z uredbo in sicer:

a) **Poštnine** v prometu med zadrugami in zvezo so zadruge in zveze oproščene.

b) **Oprostitev taks** za zadruge in zveze velja tudi za vse vknjižbe in za spore pri sodiščih.

b) Vsi dolžniki zadrug se oproščajo državnih, občinskih in samoupravnih taks od intabulacij in ekstabulacij, od ocenitve premoženja in drugih dajatev.

Revizor Kristofič:

Vknjiževanje obresti.

V letu 1934 so morale posojilnice med letom spreminjati obrestno mero hranilnim vlogam in tudi posojilom. Obrestovale so hranilne vloge od 1. januarja do 31. marca 1934 povprečno po 3%, posojila pa istočasno po 7%. Od 1. aprila 1934 do konca leta so znižale obrestno mero za hranilne

vloge povprečno na $2\frac{1}{2}\%$ in za posojila na 6%. — Vse obresti so v knjigah v smislu vzorca kakor vedno predpisane za celo leto 1934 ob prenosu začetnega salda po 3% odnosno po 7%. Ker omenjena obrestna mera ni bila veljavna za celo poslovno leto 1934, prosijo nekatere posojilnice pojasnila, kako naj postopajo pri zaključevanju knjig in računanju obresti, da ne bodo nastale pri slednjih pomote in nepravilnosti,

Vprašujejo, ali naj napačno predpisane obresti črtajo pri posameznih računih ali naj previsoko odmerjene obresti odpišejo in na kak način?

V tem pogledu naj služi v pojasnilo sledeči pouk:

Vsako črtanje že izvršenih vpisov v knjigah in predpisovanje novih obresti bi povzročilo veliko nejasnosti, vsled česar bi trpela tudi zunanja oblika poslovnih knjig. Zato je edino pravilno, da previsoko izkazane obresti koncem leta odpišete potem predpisa na nasprotni strani. V smislu vzorca tiskovine, ki jo je za hranilne vloge založila Zveza, razvidite pri vsaki vlogi — in to vsakčas — višino obstoječe glavnice in višino predpisanih obresti. Pri tem morate vpoštevati, da velja obstoječi saldo predpisanih obresti za dan 31. XII. 1934. Ker so

se obrestovale hranilne vloge do konca marca po 3%, od 1. IV. dalje pa le po 2½%, morate od glavnice, kakoršna je bila po stanju z dnem 31. III. 1934 predpisati v breme 0·5% obresti za devet mesecev. Pri onih hranilnih vlogah, ki v letu 1934 niso imele nikakega prometa, bi morali torej pravilno predpisati dvojne obresti in sicer 3% za tri in 2½% za devet mesecev. Ker pa ste že početkom leta 1934 predpisali od posameznih saldov 3% obresti za polnih 12 mesecev, morate sedaj t. j. koncem leta 1934 predpisati v breme ½% obresti za 9 mesecev. Pri vlogah, ki so imele v pretečenem letu promet, morate — kakor že omenjeno — od salda z 31. III. predpisati v breme ½% obresti za 9 mesecev.

V boljše razumevanje prednavedenih pojasnil navajamo sledeči račun:

V breme:

Hranilna vloga št. ... X. Y.

V dobro:

Dan 1934	Predmet	%	Glavnica		Čas	Obresti		Glavnica		Čas	Obresti		Stanje glav.		Obresti	
			Din	p		Din	p	Din	p		Din	p	Din	p	Din	p
1. 1.	Saldo	3	—	—	—	—	—	—	—	12	99	87	3.329	10	99	87
23. 2.	vloga	3	—	—	—	—	—	1.000	—	10	25	—	4.329	10	124	87
4. 3.	dvig	3	200	—	10	5	—	—	—	—	—	—	4.129	10	119	87
25. 8.	vloga	2·5	—	—	—	—	—	500	—	4	4	17	4.624	10	124	04
9. 10.	dvig	2·5	200	—	3	1	25	—	—	—	—	—	4.429	10	122	79
30. 11.	vloga	2·5	—	—	—	—	—	600	—	1	1	25	5.029	10	124	04
31. 12.	odpis	2·5	—	—	9	20	64	—	—	—	—	—	5.029	10	103	40
1935			400	—	—	26	89	2.100	—	—	130	29	5.029	10	103	40
1. 1.	Saldo	2·5	—	—	—	—	—	—	—	—	128	31	5.132	50	—	—

Da morete ugotoviti pravi račun skupnih kapitalizovanih obresti, priporočamo, da sestavite za leto 1934 kontrolni obrestni račun za vse hranilne vloge na sledeči način:

Od skupnega salda hranilnih vlog koncem leta 1933 izračunajte 3% obresti za

3 mesece. K obrestim prištejte na podlagi razdelnika 3% obresti od v januarju 1934 vloženih hranilnih vlog za dva meseca in v februarju 1934 novo dospelih vlog za en mesec. Dalje prištejte 2·5% obresti od novo dospelih vlog v aprilu za 8, od onih v maju

za 7, v juniju za 6 itd. do novih vlog v novembru za 1 mesec. K tako dobljenemu znesku je treba prišteti še 2·5% obresti od skupnega salda vseh hranilnih vlog po stanju z dne 1. aprila 1934, nakar seštejte vse tako dobljene obresti. Od skupnega zneska pa morate odšteti: 3% obresti od v januarju 1934 izplačanih (dvignjenih) vlog za 12 mesecev, od onih v februarja za 11, v marcu za 10, ter nadalje 2·5% obresti od v aprilu dvignjenih vlog za 9, itd. v decembru za en mesec. K tako dobljenemu znesku prištejte končno še vse v letu 1934 izplačane obresti hranil. vlog. Čisti ostanek mora biti enak znesku, ki je izkazan v inventur. izpisku hranilnih vlog pod naslovom „kapitalizovane obresti“.

Tak kontrolni obrestni račun, ki bo zahteval razmeroma le malo časa in dela, morate vpostaviti le v slučaju, če je veljala od časa do časa enaka obrestna mera za vse hranilne vloge.

Na podlagi iste metode — toda v obratnem smislu in z razliko 1% — morete sestaviti tudi kontrolni obrestni račun za posojila. Ker pa obresti posojil koncem leta ne pripisujemo k glavnici, nasprotno pa imamo tu vpoštevati zaostale in predplačane obresti, morete v tem slučaju ugotoviti pravilnost predpisanih obresti edinole potom salda, ki ugotovite na podlagi sledečega obračuna:

Zguba:

Obrestni račun posojil:

Dobiček:

Predplačane obresti 31. 12. 1934.		Plačane obresti v l. 1934. . . .	
Povrnjene plačane obr. l. 1934.		Zaostale obresti 31. 12. 1934. . .	
Zaostale obresti 31. 12. 1933. . .		Predplačane obresti 31. 12. 1933	
Saldo 31. 12. 1934.			

Kontrolni obrestni računi bodo gotovo izkazali nekaj razlike, ker se pri decimalkah korekture ne vpoštevajo strogo. Če bo kontrolni račun izkazal pri stotisočih dinarjev visoke glavnice za nekaj desetakov dinarjev

razlike, naj vas to ne moti in razburja, ker ste v takem slučaju lahko trdno uverjeni, da so pravilne vse obrestne postavke, ki redoma največ vplivajo na rezultat (čisti dobiček).

Davčna oblastva in pregledovanje poslovnih knjig.

Kakor sodimo po vprašanjih, ki jih dobiva Zveza, marsikateri zadrugi niso znani predpisi zakona o neposrednih davkih, če in v kakem obsegu sme davčno oblastvo odrediti pri zadrugah pregled poslovnih knjig. Zato smatramo za umestno, da seznanimo zadruge z odredbami, ki jih obsegata v tem

predmetu zakon o neposrednih davkih in k temu zakonu izdani pravilnik.

V čl. 108 zakona o neposrednih davkih se nalaga davčnim oblastem dolžnost, da morajo zaradi pravilne odmere davka zbrati vse potrebne podatke o davčnih zavezancih, ki niso predložili davčnih prijav, razen tega

pa zbrati, dopolniti, popraviti in preizkusiti vse podatke v predloženih davčnih prijavah. Za izvršitev te naloge se daje davčnim oblastvom pravica, da smejo zahtevati podatke od davčnega zavezanca samega in da smejo v mejah zakona zaslišati priče in izvedence. zahtevati pojasnila in odrediti preizkuse trgovinskih knjig.

Tako odreja zakon sam na splošno.

Podrobnejše odredbe o pregledovanju knjig pa obsega pravilnik k zakonu in sicer v čl. 120. Te odredbe so v glavnem naslednje:

Preizkus (pregled) knjig, ki ga je odredilo davčno oblastvo, se mora izvršiti vpričo davčnega zavezanca ali njegovega zastopnika, oziroma pooblaščenca. Pregled, ki ga je odredilo davčno oblastvo, izvrši za to določeni državni uradnik. Samo v izjemnih primerih sme odrediti oblastvo za pregled knjig privatnega izvedenca. Tak primer bi mogel nastopiti, če bi bile knjige zelo obsežne ali tehnično komplicirane.

Kdor je bil odrejen za pregled, mora biti legitimiran s posebnim pismenim pooblastilom davčnega oblastva. Za izvedenca je treba po možnosti izbrati koga, ki je večč knjigovodstva in dobro pozna razmere dotične gospodarske panoge.

Dan za pregled (preizkus) je treba priobčiti davčnemu zavezancu ali njegovemu zastopniku, odnosno pooblaščenca. Če davčni zavezanec (njegov zastopnik, pooblaščenec) ne bi prišel na poziv k oblastvu brez zadostne opravičbe, se smejo preizkusiti predložene knjige tudi brez njega.

Knjige se praviloma preizkušajo v uradnih prostorih davčnega oblastva. Če je treba izvršiti obsežnejši pregled ali pa iz drugih posebno tehtnih razlogov, se smejo knjige preizkusiti na predlog davčnega zavezanca ali po naredbi davčnega oblastva v poslovnih prostorih. V tem primeru je treba pri-

občiti davčnemu zavezancu kraj in dan za preizkus knjig, kakor tudi osebe, ki so odrejene za pregled, vsaj osem dni preje.

O pregledu knjig je treba sestaviti zapisnik, katerega podpišejo oni, ki sodelujejo pri pregledu, ter navesti v njem številko in datum naredbe o pregledu. V zapisniku se mora ugotoviti, kakšno knjigovodstvo se uporablja, zunanost knjig in zapisnikov, okolnosti, ki so važne za presojo njih verodostojnosti in pravilnosti. Omeniti je treba tudi vknjižbe, ki se nanašajo na činjenice, katere je treba ugotoviti s pregledom in naposled pojasnila, ki jih je dal davčni zavezanec ali njegov zastopnik (pooblaščenec) kakor tudi konstatacije, ki so se učinile na njegovo zahtevo.

Vsi oni, ki vrše pregled in ocenjajo verodostojnost knjig, morajo smatrati za najstrožjo tajnost vse ono, kar so videli ali kar se jim je priobčilo ob preizkušanju knjig. Kdor bi ravnal nasprotno, tega zadene kaznen po drugem odstavku čl. 138 v znesku 50 do 300 Din, toda ta kaznen ne izključuje kazenske odgovornosti in ne odgovornosti za povračilo škode.

Ob pregledovanju knjig je treba gledati na to, da se ne ovira redno poslovanje obrata; pregled sam pa se mora opraviti kolikor mogoče hitro in zdržema.

Knjige, ki so deponirane pri davčnem oblastvu in njih priloge, se morajo hraniti skrbno in ob osebni odgovornosti uradnika davčnega oblastva.

Knjige se pregledajo v onih mejah, ki so določene v sklepu davčnega oblastva.

Kakor se pač vodijo knjige in kakršna je njihova vsebina, je treba ob njih pregledovanju preizkusiti, ali se vrše vknjižbe v njih redno, popolnoma in pravilno in ali so tako, da se dado po njih oceniti činjenice, ki se je zaradi njih pregled odredil.

Pregledovanje knjig se ne sme omeje-

vati samo na kronološke in sistematične vknjižbe; praviloma se mora razširiti tudi na dokazila vknjižb in pri tem je treba vpoštevati, da se pojavljajo v praksi razne možnosti za vknjižbo izvestnega slučaja in da je treba torej proučiti tudi zvezo med poedinimi računi.

Ko se ocenja verodostojnost knjig, je treba poleg ostalega paziti zlasti na to:

1. Ali se vodijo knjige in ostali zapiski v živem jeziku in pismu;

2. ali so knjige vezane, ali so listi vsake knjige označeni z zaporednimi številkami;

3. ali je na prostorih, ki morajo biti po pravilu izpolnjeni, kaj praznin;

4. ali je prvotna vsebina vknjižb prečrtana, radirana ali kako drugače narejena za nečitno, in naposled, ali je tudi kaj takih izprememb, da ne bi bilo razvidno, ali so se storile ob prvotnem vknjiževanju ali pozneje.

Slovensko združno gibanje v letu 1934.

Doba krize se močno pozna tudi v združnem življenju: lani je bilo ustanovljenih precej manj novih zadrug kakor druga leta, nasprotno pa se je povečalo število likvidacij in izbrisov.

Na novo je bilo lani v dravski banovini osnovanih vsega skupaj 45 novih gospodarskih zadrug, za 8 manj nego prejšnja leta. Na področju okrožnega sodišča v Ljubljani je bilo vpisanih v združni register 20, v Novem mestu 5, v Celju 9 in v Mariboru 11.

I. Po svojem delokrogu in namenu se nove zadruge razdele tako-le: Kreditni zadruzi sta bili na novo ustanovljeni 2, mlekerskih se je osnovalo 6, živinorejski 2, kmečka strojna zadruga 1, pašniške 4, vodovodne 3, vinarski 2, agrarna zajednica 1, tiskovne 3, konsumnih, nabavnih in prodajnih 12, stavbinska 1, obrtne 5, razne druge 3.

Od kreditnih zadrug je bila vpisana ena v okolišu okrožnega sodišča v Ljubljani, ena pa v Novem mestu (državnih nameščencev).

Izmed kmečkih produktivnih zadrug je bilo vpisanih 6 mlekerskih zadrug in sicer 5 v okolišu okrožnega sodišča v Ljubljani, 1 v okolišu okrožnega sodišča Celje, Živinorejski zadruzi sta bili osnovani le 2 (1 Ljub-

ljana, 1 Maribor), kmetijska strojna samo 1 (Maribor), pašniške so bile osnovane 4 (v okolišu vsakega okrožnega sodišča po 1), vodovodnih zadrug se je na novo osnovalo troje (1 v okolišu okrožnega sodišča Ljubljana, 1 Novo mesto, 1 Celje), vinarski sta bili osnovani 2 (1 Ljubljana, 1 Celje) Agrarna zajednica je bila osnovana 1 (v okolišu okrožnega sodišča Maribor), tiskovne 3 (vse v ljubljanskem okolišu), nabavnih, prodajnih in konsumnih se je osnovalo 12 (v okolišu Ljubljana 2, Novo mesto 2, Celje 1, Maribor 7). Stavbinska zadruga je bila vpisana samo 1 (v ljubljanskem okolišu), obrtnih je osnovanih 5 (v okolišu Ljubljane 3, Celje 2).

II. V likvidacijo je lani stopilo 26 zadrug in to v okolišu okrož. sodišča v Ljubljani 10, v Novem mestu 3, Celje 2, in Maribor 11.

Likvidirale so: 2 kreditni (1 v ljubljanskem okolišu 1 v mariborskem), 2 mlekerski (1 v ljubljanskem, 1 v novomeškem okolišu), 1 živinorejska (Ljubljana), 1 združna elektrarna (Ljubljana), 3 pašniške in gozdne zadruge (1 Novo mesto, 2 Maribor), 1 vodovodna (Celje), 1 agrarna zajednica (Maribor), 1 tiskovna (Maribor), 3 konsumne (1 Ljubljana, 1 Novo mesto, 1 Maribor), 4 stavbinske (2 Ljubljana, 1 Celje, 1 Maribor),

1 obrtna (Ljubljana) in 6 raznih drugih (2 Ljubljana, 4 Maribor).

III. Konkurz sta napovedali 2 zadrugi obe v ljubljanskem okolišu in sicer 1 obrtna in 1 sportna.

IV. Izbrisanih iz združnega registra je bilo lani vsega skupaj 22 zadrug, za 9 več nego v letu 1933. Največ izbrisov je bilo v združnem registru v Mariboru, namreč 12, potem pri okrožnem sodišču Ljubljana (9), 1 v Celju, dočim ni bilo pri okrožnem sodišču v Novem mestu nobenega izbrisa.

Med izbrisanimi zadrugami je bila: 1 kreditna (v okolišu mariborskem), 1 mlekar-ska (v okolišu ljubljanskem), 1 živinorejska (Maribor), 3 združne elektrarne (2 Ljubljana, 1 Maribor), 5 pašniških in gozdnih (4 Ljubljana, 1 Maribor), 1 vodovodna (v ljubljanskem okolišu), 1 agrarna zajednica (Maribor), 1 tiskovna (Maribor), 3 konsumne (Maribor), 5 stavbinskih (1 Ljubljana, 1 Celje, 3 Maribor).

V dobi od leta 1919 naprej kaže gibanje slovenskega združništva v dravski banovini sledečo sliko:

Leto	Vpisi	Likvid.	Konkurzi	Izbrisi
1919	50	20	—	9
1920	110	23	—	17
1921	74	35	—	21
1922	52	21	—	25
1923	43	23	—	31
1924	58	31	—	20
1925	51	27	2	16
1926	81	30	3	32
1927	46	28	3	27
1928	66	30	2	27
1929	80	19	2	46
1930	81	27	1	32
1931	288	27	1	10
1932	71	25	4	23
1933	53	25	3	13
1934	45	26	2	22
Skupaj	1249	417	23	371

Zvezine objave.

Luksuzni predmeti. Novela k zakonu o neposrednih davkih od 18. 2. 1934. je za prostost družbenega davka zadrugam postavila tri nove pogoje:

a) omejitev poslovanja izključno na člane,

b) izključitev luksuznih predmetov iz prodaje,

c) enako izključitev alkoholnih pijač. Pogoj pod b) se mora izvajati od 1. januarja 1935 dalje.

Seznam luksuznih predmetov je izdal minister za kmetijstvo 17. 12. 1934 pod št. 87.280/3 in obsega vse predmete, ki jih je finančni minister označil kot luksuzne radi plačevanja davka na luksuz. Uredba o pobiranju davka na luksuz s spi-

skom luksuznih predmetov je bila objavljena v „Službenem listu“ banovine od 27. 8. 1932 68. kos, potem pa je bila parkrat nekoliko popravljena in so ti popravki z „Službenih listih“ dravske banovine od 2. 6. 1933 kos 45, od 12. 8. 1933 kos 65 in od 9. 6. 1934 kos 46.

V naslednjem navajamo iz seznama samo nekatere predmete: Ananas, dateljni, granatna jabolka, banane, cvetice za okras in nakit, palmove vejice in listje, močne alkoholne pijače in fina vina, bonboni s ceno nad 20 Din za kg pri proizvozniku, čokolada nad 35 Din za kg, milo s kozmetičnimi dodatki nad 30 Din za kg, razni parfumi in pudri, predmeti za umetni ogenj, razne svilene in polsvilene tkanine, čipke, vezene, pozamentirja, vsa konfekcija iz svilenega ali polsvilenega materijala, dežniki,

svileni ali polsvileni, ali z držali okrasno izrezanimi, obutev iz jelenjega ali lakiranega usnja, usnjene rokavice vezene, sedlarski in jermenarski izdelki v zvezi s srebrom ali slično, torbarski izdelki v zvezi z najfinejšo tvarino, krznarski izdelki iz finih kož s podlogo, izdelki iz kavčuka z najfinejšo tvarino, elastične tkanine, košarski in pletarski izdelki z najfinejšo tvarino ali z dragimi kovinami, ščetke iz najfinejše tvarine, iz slo nove kosti in biserne matice, biseri, korali in imitacije, izdelki iz celuloida in podobnih stvari v zvezi z najfinejšo tvarino ali z dragimi kovinami, pohištvo s svileno tkanino, čipkni, žametom i. sl., izdelki z vloženim delom (intarzija), palice, držala za palice, izdelki iz plute v zvezi s fino tvarino, tapete iz papirja, karte za igranje, zabavo i. sl., umetne cvetice, vabila, posetnice, jedilni listi, konfeti, serpentine, maske in drugi predmeti za veselice, predmeti družabnih iger, albumi za fotografije i. sl., predmeti iz papirja, kartona, lesne in papirne mase v zvezi z najfinejšo tvarino ali dragimi kovinami, podobe na platnu in lesu nad 1000 Din, luksuzni predmeti iz porcelana in keramične tvarine, podobe na steklu, izdelki iz srebra, noži, žepni nožiči in britve v zvezi z najfinejšo tvarino, otroške igrače itd.

Posebej moramo omeniti, da ni luksuzno blago: papir za pisma in kuverte brez okrasja in slik, suho grozdje. Potrebno pa bo, da zadruga pregledajo spisek luksuznih predmetov v „Službenem listu“ od 27. 8. 1932 kos 68. s poznejšimi popravki in dopolnili.

Iz našega združništva.

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani. — Največja združna organizacija konsumentov v banovini je imela 11. decembra 1934 svoj občni zbor v Ljubljani v beli

dvorani „Uniona“ za 39. poslovno leto t. j. za dobo od 1. julija 1933 do 30. junija 1934. Bil je to lep občni zbor, kakršnih je v sedanjih težkih časih malo in bela dvorana „Uniona“ je bila polna delegatov. Ravnatelj zadruga g. A. Kocmur je podal zbranim delegatom obsežno, stvarno in iskreno poročilo. Nič ni zakrival, nič ni olepšaval. Z zanimanjem so delegati poslušali lepo poročilo in stvarna je bila njihova debata k poročilu in sledečim točkam občnega zbora.

Zadruga je koncem 39. poslovnega leta štela 8138 članov z 8745 deleži. Število članov je padlo pa le radi tega, ker je zadruga brisala 4037 članov, ki niso z zadrugo poslovali, so bili torej mrtvi. Na drugi strani pa so v poslovnem letu pristopili 603 novi člani. Zadruga ima širom Slovenije 37 poslovalnic, od katerih jih je 12 v Ljubljani in najbližji okolici. Aktiva **bilance** so zelo solidna in zadruga je v teku let odpisala nepremičnine na 575.000 Din, premičnine na 127.000 Din. Zaloge blaga v skladišču, poslovalnicah in manufakturnem oddelku so znašale 5,286.000. Dolžniki pa so znašali 620.000. Tudi to je popolnoma solidna postavka, ker so bili vsi količkaj dubiozni dolžniki odpisani, tako da je odpis dubioz dosegel 298.000 Din. Gotovina v blagajni in pri poštni hranilnici je znašala 42.000 Din. Druga aktiva so le neznatna. — **Med paslvi** so deleži članov 168.000, deležna rezerva članov 804.000 Din. Vsi upniki skupaj znašajo 2,912.000 Din in sicer: a) hranilne vloge 1,119.000 Din. — b) kavcije uslužbencev 1,190.000 — in c) dobavitelji 503.000. Poleg deležev in deležne rezerve, (skupno 972.000) predstavlja lastno premoženje zadruga rezervni sklad 1,250.000 vsaj delno rezerve zadruga tudi še račun blagovnega popusta in odpovedanih deležev v znesku 1,594.000. Ima torej v deležih, v deležni rezervi in v rezervnem zakladu 2,222.000 lastnega premoženja,

h kateremu se bo pridružil najbrž še vsaj majhen del iz računa blagovnega popusta tako, da je zadruga z močnimi rezervami za težko krizo fundirana kakor malo katero podjetje.

Prodaja blaga je dosegla 17.000.000 Din. Dosegla je torej visok promet kljub krizi, ki tlači najbolj one sloje, izmed katerih so člani konsuma, in kljub znatnemu padcu cen. Člani pa tudi vedo, da se izplača biti včlanjen pri taki organizaciji. Saj dobijo ob koncu leta izplačanih v gotovini 3% one vsote, za katero so tekom poslovnega leta pri zadrugi nakupili blaga. Zadruga zvestobo poplača.

Zastopnik Zveze je zadrugi častital na lepem uspehu, da je kljub težki krizi in kljub znatnim odpisom na terjativah mogla zaključiti svoj računski zaključek s prebitkom. To je najboljši dokaz, da je vodstvo zadruge v dobrih, previdnih in skrbnih rokah, da je uprava zadruge res požrtvovalna in se zaveda, da so zadružne dolžnosti neplačane, častne službe in da je v zadrugi zavedno tudi članstvo, ker se je v težkih časih z zupanjem oklepalo svoje zadruge. Pokazal je na bližnjo 40-letnico, za katero naj bi si zadruga v Ljubljani zgradila svoj zadružni dom. — Na koncu zborovanja je bila na predlog ravnatelja sprejeta resolucija o potrebi ustanovitve zadružne zbornice, ki naj zastopa interese zadružništva in brani zadružništvo proti neupravičenim napadom od strani trgovcev. Če imajo svojo zbornico trgovci in je s tem za zastopstvo njih interesov več kot v polni meri poskrbljeno, potem je še veliko nujnejša zahteva po zadružnih zbornicah v državi, ki hoče biti socialno urejena.

Zanimliva primera. Glasom poslovnega poročila Glavne zadružne zveze v Belgradu je **zadružna šola v Zagrebu** trajala dva meseca (24. 1. 1934 do 24. 3. 1934), se je poučevalo vsega 345 ur in je bilo vpisanih

19 učencev. Stroški za šolo so znašali 70.115 dinarjev. Od tega so znašale javne podpore Din 54.887, prispevki učencev pa 10.000. Tako je prišlo povprečno na učenca 3690 30 dinarjev stroškov. Temu nasproti je **zadružna šola v Ljubljani** trajala pet in pol mesecev, se je poučevalo vsega 705 ur in je bilo vpisanih skupno 37 učencev. Stroški šole so znašali 28.415 Din in sta od tega prispevali zadružni zvezi 27.675—, učenci sami pa 740 Din. Tako je prišlo povprečno na učenca 768 Din stroškov. Podpore iz javnih sredstev ni bilo prav nobene. Pač pa je Zadružna zveza nudila 22 učencem stanovanje s kurjavo, razsvetljavo in perilom in vse tiskovine poleg onega, kar je morala še prispevati za vzdrževanje šole same. Če pa preračunamo povprečne stroške šole na uro učenca, je v Zagrebu stala vsaka ura pouka za vsakega učenca 10 7 Din, v Ljubljani pa 1 09 Din.

Kako so plačevali zaščiteni dolžniki obresti? Zaprošene podatke o plačevanju obresti zaščitenih dolžnikov je poslalo 177 zadrug t. j. 52% vseh kreditnih zadrug. Po teh podatkih bi bili morali plačati zaščiteni dolžniki 15. novembra 1934 pri 177 posojilnicah Din 10.814.000 — obresti, dejansko pa so plačali in to delno celô s prepisi le Din 5.057.000 — ali 46 75%. Zanimivo je, da je v nekaterih krajih bilo plačanih celo 80 — 90% od zapadlih obresti, tako n. pr. v Prekmurju, v drugih krajih pa zopet le 25 — 30%, tako n. pr. v krajih, kjer so poprej ljudje nekaj zaslužili od lesne trgovine in industrije.

Zadružništvo v inozemstvu.

Iz bolgarskega zadružništva. Na Bolgarskem sta zadružne organizacije doslej financirali dve različni centralni mesti. Kmetijska banka, državni kreditni zavod, je da-

jala kredite kmetijskim zadrugam, Osrednja zadruga banka, na pol državni, na pol združni zavod, je s krediti podpirala meščansko združništvo. Ta delitev je povzročala izvestne težave in je bila eden izmed vzrokov za nesoglasje, ki je vladalo med posameznimi združnimi oblikami. Tudi izvestno trenje, zlasti med kmečkimi posojilnicami in ljudskimi bankami, so spravljali v zvezo z opisano delitvijo centralnih zavodov.

Dne 18. oktobra 1934 pa je bil izdan zakon, ki je obe osrednji banki spojil v en zavod, ki se imenuje bolgarska kmetijska in združna banka. V tem zakonu so določene naloge novega kreditnega zavoda. Te naloge se dajo razdeliti na dve skupini. Na eni strani naj banka s sistematičnim kreditiranjem in z drugimi primernimi sredstvi pospešuje razvoj kmetijstva, rokodelstva, dela in vsakokratnega gospodarskega udejstvovanja in da zlasti podpira male in srednje kmetijske obrate s tem, da podpira njihove združne ustanove in pospešuje izmenjavo njihovih pridelkov. Na drugi strani naj bi banka izvrševala neko kontrolo nad delovanjem vseh zadrug v deželi.

Aktiva in pasiva dosedanjih bank preidejo na novo banko. Oddelek za zavarovanje živine in proti toči in različni fondi (n. pr. za rokodelstvo) se bodo vodili tudi naprej. Banka je podvržena nadzorstvu ministrstva za narodno gospodarstvo. Njen upravni svet obstoji iz 13 članov. Bančno načelstvo šteje 7 članov, namreč guvernerja in dva njegova namestnika, ki se nastavijo s kraljevo naredbo. in štiri ravnatelje, katerih imenovanje je odvisno od ministrstva. Ostalih 6 članov upravnega sveta (ravnatelj deželne banke, en profesor kmetijske fakultete, po en zastopnik kmetijskih zadrug, ljudskih bank, rokodelskih zadrug in konsumnih društev) se udeležuje le plenarnih sej. Čisti dobiček se deloma odkaže rezervemu

in raznim drugim fondom, 30 odstotkov se pa porabi za povečanje obratne glavnice.

Banka mora pri dovoljevanju kreditov poslovati z zadrugami neposredno. Zadruga, ki dobe bančni kredit, ne smejo pri zasebnikih ali pri drugih ustanovah niti iskati izposojil niti pri njih nalagati denar. Zdruga zveze in centrale, ki se gospodarsko udeležujejo, se ne smejo baviti s kreditnimi posli.

Po približni statistiki, ki jo vsako leto izvrši državni statistični urad, znaša število zadrug, katerih poslovanje bo nadzirala nova banka, 4610, ki so imele 786.557 posameznih in 4619 kolektivnih članov. Poleg tega so šteje zveze in centrale 13.642 posameznih in 2556 kolektivnih članov. Meščanskim zadrugam (1036) je pripadalo 469.754 članov, dočim je 3166 kmetijskih zadrug imelo 330.545 članov. Napram prejšnjemu letu se je število zadrug pomnožilo za 325, število posameznih članov pa je narastlo za 24.926. Temu primerno se je zelo pomnožil skupni iznos deležev (za 338 milijonov levov), rezervni zakladi pa so poskočili za 127 milijonov levov.

Gospodarstvo.

Prodaja hranilnih knjižic. — Vedno pogostejše se čuje, da mnogi vlagatelji svoje knjižice prodajajo in to s prav znatnimi popusti ali bolj izgubami. Nekateri jih prodajajo menda zato, ker so radi začasne nelikvidnosti posojilnic že obupali, da bi še kedaj dobili denar. Drugi pa jih prodajajo zato, ker jim je gotovina nujno potrebna in so v stiski za gotovino pripravljeni žrtvovati magari polovico svoje vloge. Posojilnice naj vlagateljem pojasnujejo položaj, da nelikvidnost še nikakor ne pomeni pasivnost posojilnice, nasprotno, da ima posojilnica za vse hranilne vloge v svojih terjatvah popolno

kritje. Treba je le potrpeti in še čakati, da se denarni obtok uredi in da se popravi sedanja gospodarska in finančna kriza. Za pomoč kmeta bo morala država nekaj podvzeti, da se bodo dvignile cene kmetijskih pridelkov in da bo mogel kmet začeti odplačevati svoje obveznosti. Kakor hitro bo to, se bo pa tudi začelo kroženje denarja pri posojilnicah in zamrznjene vloge se bodo odtajale. — Načelno bi bilo svetovati vlagateljem, naj hranilnih knjižic ne prodajajo. Če pa že mislijo radi obupa ali radi stiske za gotovino, da knjižice na vsak način prodajo, potem naj prodajajo le za gotovino in s čim mogoče manjšim popustom od nominala. Dvoje pa je odločno odsvetovati vlagateljem: a) V nobenem slučaju naj hranilne knjižice **ne prodajo na obroke**, ker prekupci so večinoma ljudje, ki ne nudijo nobenega realnega jamstva, da bodo vse obroke točno plačali.

b) Enako naj **tudi ne oddajajo hranilnih knjižic kot zastavo za posojilo** pri raznih posrednikih. Le-ti dajejo posojilo večinoma v višini pod 40% od onega zneska, na katerega glasi knjižica in si še od tega nizkega posojila odbijejo vnaprej letne ali polletne obresti. Sedaj pa je veliko vprašanje, če bo tisti, ki je knjižico zastavil posredniku, knjižico še kedaj dobil v roke, četudi bi svoj dolg poplačal. Posredovalci namreč tudi ne nudijo z ničemer realnega jamstva, da bodo v slučaju povračila dolga knjižico vrnili.

Samoupravne davčne obremenitve. Finančno ministrstvo je pred kratkim izdalo pregled o samoupravnih davčnih bremenih v posameznih banovinah. Iz tega pregleda izhaja, da so naše samoupravne obremenitve (za banovine, občine in cestne odbore) v primeri z drugimi banovinami silno visoke. Obremenitev za samoupravne dajatve je znašala leta 1934 v selskih občinah na prebivalca

v banovini Din: dravski 122·50, dunavski 109·20, savski 90—, primorski 46·70, vardarski 46·20, moravski 41—, zetski 40·40, drinski 35·90, vrbaski 30·50.

Še večja je razlika v obremenitvi v avtonomnih mestih (v dravski banovini v Maboru, Ptuj in Celju), kjer znaša obremenitev na prebivalca v dravski banovini 702·10, v savski 361·30, v dunavski 224·90 itd., v vrbaski pa celo le 108·40 Din. V dravski banovini so se samoupravna bremena dvignila še v času, ko so drugod že pričela nazadovati. Od leta 1932 do 1933 se je povprečje samoupravnih davčnih obremenitev v vseh selskih občinah v celi državi znižalo od 68·25 na 67·50 Din na prebivalca, v dravski banovini pa je v istem času poskočilo od 111 na 122·50 Din, a v avtonomnih mestih celo od 511·60 na 702·10 Din na prebivalca. Vse to v veliki meri vpliva na kon kurenčno zmožnost slovenskega gospodarstva.

Pravo.

Kaj pravi minister dr. Jankovič o spremembah uredbe o zaščiti kmetov. —

„Velika novost nove uredbe je v tem, da je izvzela terjatve kmetijskih zadrug in njihovih zvez od učinka zaščite. To je napravljeno iz nekoliko razlogov. Predvsem predstavlja zadružno kreditiranje posebno obliko, v kateri so zadrugarji upniki in dolžniki obenem. Zadružni krediti so se dajali in se dajejo samo zadrugarjem. Poleg tega je naše zadružništvo rajfajzenskega sistema organizirano na načelu neomejenega solidarnega jamstva. Tudi to neomejeno solidarno jamstvo samo po sebi izključuje zaščito kmeta-dolžnika napram zadrugi.

Je pa še poseben razlog, radi katerega se mora našemu zadružništvu priznati pravica na ugodnejši položaj kakor ostalim up-

nikom kmeta. To je dejstvo, da za 40 let, od kar je nastalo naše kmetско združništvo, še niti enkrat ni bil izterjan od kmeta dolg izvršnim potom. Ako k temu dodamo še potrebo ohranitve združne discipline in čuvanja bistva združnega gibanja, ki temelji na zdravi in visoki morali, ki pa je bilo kljub temu napadeno od raznih agitatorjev, češ da dolgovi ni treba plačati, ker da bodo brisani, potem je razumljivo, da je bilo potrebno kmetijske zadruge čimprej izvzeti od ostalih upnikov kmeta radi koristnosti kmeta samega kot zadrugarja.

Ostane pa še nekoliko velikih vprašanj, katera bo uredil pravilnik. Pravilnik bo v prvi vrsti vseboval popravek stare uredbe z ozirom na izkušnje, ki so bile napravljene. Pojem kmeta in definicija iz čl. 2 uredbe je taka, da je povzročila gotove zlorabe, tako da so ljudje čisto drugih poklicev, ki v obče niso kmeti, uspevali radi napačnega tolmačenja pojma dobiti zaščito, kakor da bi bili res kmetje. Dočim so prej delali dolgove predlagajoč potrdila, da niso kmetje, pa sedaj, ko je treba dolgove vračati, predlagajo potrdila, da so kmetje. Cilj je, da se zaščiti pravi in resnični kmet, ne pa spekulant. Poleg tega bo pravilnik tudi izpremenil tabele anuitet, katere morajo kmeti plačati svojim upnikom, in to z ozirom na sedanje znižanje obrestne mere.

Naposled se je tudi moralo skrbeti, da posamezne zadruge ali zveze ne bi preveč hitro izkoristile ali v polnem znesku izterjale svoje terjatve z ozirom na to, da jih je sedanja uredba izvzela od zaščite. Zato je menil kot poljedelskemu ministru dano pooblastilo, da morem s pravilnikom ustvariti prehodno stanje ni urediti, na kakšen način in v kakšnem znesku morejo zadruge začeti izterjavati svoje terjatve.

Razno.

Kaj pravijo trgovci? — Predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, g. Jelačin, je na plenarni seji 12. decembra 1934 v svojem poročilu rekel to-le: „V trgovini prihaja sedaj prav do kritičnega izraza to, da so kooperativne prodajalnice pritegnile po večjih mestih in industrijskih centrih že preko polovico vsega blagovnega prometa nase. Tak razvoj stvari nas stavlja nehote pred resno dilemo, ali kooperativna trgovina ali pa privatna inicijativa. Dosedaj se je favorizirala kooperativna trgovina z vsemi privilegiji in ugodnostmi, dokler se ni razvila do sedanje višine. Dočim je ona uživala vse davčne ugodnosti, je davčna praksa obremenila trgovstvo v dravski banovini, kjer je združna trgovina relativno najjačje razvita, za 100% višje, kakor v ostalih banovinah naše države. Zato se ne moremo čuditi, če je taka situacija izpodjedla tla obstoja tisočim naših bivših pripadnikov.“ — To je ona stara pesem o privilegijih. Resnica pa je ta, da se med nižjimi in srednjimi sloji z rastočo izobrazbo in z večjo organizacijo vedno bolj utrjuje zavest, da si morejo vse življenske potrebščine nabavljati v združni skupnosti mnogo ceneje kakor če bi jih morali kupovati od trgovske gosposke. Osamosvojitev širokih slojev naroda od posredništva trgovske gosposke bo vedno bolj napredovala. Zadruge nudijo najboljši dokaz vsem konsumentom, kako drago je treba plačevati posredništvo trgovske gosposke.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98.—; kalijeva sol po 100 kg Din 156.—, kostni superfosfat Din 118.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 185.—; kostna moka Din 100.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 144; klajno apno Din 275; lanene tropine Din 2.—; modra galica Din 6.—; žveplo Din 2.80. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice

Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; repozniznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—. — Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5000 kg franko vsaka postaja. Modra galica iz tovarne „Zorka“ po konkurenčnih cenah.

Manufakturo vseh vrst po ugodnih cenah tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami članic „Zadružne zveze“ nudi Oblasnica za Slovenijo v hiši Gospodarske zveze.

Občni zbor Kmetijskega društva za Št. Janž in okolico, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1935 ob 8. uri dopoldne v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1934. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za slovenjgraški okraj v Št. Ilju pod Turjakom, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 24. februarja ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. aprila 1935 ob pol 8. uri dopoldne v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. sklepanje o zaščiti zadrage. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Toplicah, r. z. z. n. z., se bo vršil 3. marca 1935 ob pol 8. uri v tukajšnjih uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročila načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za l. 1934. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Mizarske zadrage v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. o. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 9. uri dopoldne v zadruginih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za poslovno leto 1934. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. marca 1935 v mali dvorani Ljudskega doma v Št. Vidu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. potrjenje rač. zaključka za l. 1934. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. sprememba pravil. 8. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Tomišlju, r. z. z. n. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 10. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1934. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Trbojah, r. z. z. o. z., se bo vršil 10. marca 1935 ob 3. uri popoldne v župnišču v Trbojah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Velikih Dolencih, r. z. z. n. z., se bo vršil 10. marca 1935 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1934. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vurbergu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. marca 1935 ob 3. uri popoldne v stari šoli v Vumbahu hiš. št. 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti in predlogi.

Občni zbor Ljudske gospodarske zadrage v Zagorju ob Savi, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. marca 1935 ob pol 3. uri popoldan v Zadruginem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1934. 3. volitev načelstva 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. razno.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Zgornjem Brniku, r. z. z. o. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 16. uri v prostorih Valentina Slemca Zg. Brnik. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1934. 3. volitev nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Čevljarsko gospodarske zadrage v Žireh, r. z. z. o. z., se bo vršil 10. marca 1935 ob 1. uri popoldne v zadruginih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1934. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Radovljici objavlja, da je znižala obrestno mero od 1. januarja 1935 dalje za vezane vloge na 4%, za nevezane vloge pa na 3% na podlagi sklepa odborovne seje z dne 28. novembra 1934.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ježici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 24. februarja 1935 ob 10 uri dopoldne v hranilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika. 2. revizijsko poročilo. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor I. delavskega konzumnega društva Jesenice, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. februarja 1935 ob pol 4. uri popoldne v dvorani „Krekovega prosvetnega doma na Savi.“ Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Leskovcu pri Krškem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. marca 1935 ob pol 8. uri zjutraj v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1934. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Gradbene zadruge Martuljek v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 13. marca 1935 ob 2. uri v semenišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrdilo račun. zaključka za l. 1934. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Loškem potoku, r. z. z. o. z., se bo vršil 19. marca 1935 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih na Hribu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjen računski zaključek za leto 1934. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Kočevju, r. z. z. n. z., se bo vršil 11. marca 1935 ob 2. uri popoldne v poslovnem lokalu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Gospodarske zadruge na Koroški Beli, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 24. februarja 1935 ob 3. uri popoldne v dvorani cerkvene hiše. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

V. redni občni zbor Kmetijske zadruge v Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 4. marca 1935 ob 10. uri predpoldne v Ljudskem domu v Kranju. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. dopolnilne volitve načelstva in volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. februarja 1935 ob 11. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 3. nadomestna volitev dveh članov nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil 10. marca 1935 ob 7. uri v hranilničnih prostorih. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega

zaključka za l. 1934. 5. volitve načelstva. 6. volitve načelstva. 6. volitve nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Okrajne posojilnice v Krškem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 19. marca 1935 ob pol 11. uri dopoldne v prostorih Okrajne posojilnice v Krškem. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge v Marji Reki, r. z. z. o. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 9. uri dopoldne v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. pregled in odobritev rač. zaključka za l. 1934. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice v Makolah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1935 ob 10. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. potrjen računski zaključek za l. 1934. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Mošah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 17. marca 1935 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani v Smledniku. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Novem mestu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1935 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika. 2. poročila a) načelstva, b) nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1934. 4. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Osilnici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. marca 1935 ob 10. uri dopol. v posojilniških prostorih v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge za Pevno in okolico pri Škofji Loki, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. februarja 1935 ob 14. uri v prostorih tajnika. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1934. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Zadrugne elektrarne v Pirničah, r. z. z. o. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 14. uri v šoli. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1934. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. marca 1935 ob pol 14. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjen računski zaključek za l. 1934. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Radovljici, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. marca 1935 ob pol 8. uri v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1934. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Rudniku, r. z. z. n. z., se bo vršil 10. marca 1935 ob pol 4. uri popoldne v župnišču v Rudniku. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Selcih nad Škofjo Loko, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. marca 1935 ob 3. uri popoldne v uradni sobi hranilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in rač. pregledovalca. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 3. volitev načelstva. 4. volitev računskega pregledovalca. 5. revizijsko poročilo Zadr. zveze. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Selu pri Bledu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 31. marca 1935 ob 15. uri v zadružnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1934 in sklepanje o pokritju primanjkljaja. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradcu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. februarja 1935 ob 10. uri popoldne v Zadružnem domu v Slovenjgradcu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

IV. redni občni zbor Mlekarske zadruge za Slovenjgradec in okolico v Slovenjgradcu, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 10. marca 1935 ob pol 10. uri popoldne v Zadružnem domu v Slovenjgradcu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smedniku, r. z. z. n. z., se bo vršil 3. marca 1935 ob pol 15. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. marca 1935 ob 3. uri popoldne v stari šoli v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 5. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Električno strojne zadruge v Sorici, r. z. z. o. z., se bo vršil 17. marca 1935 ob 15. uri v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spod. Polskavi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. marca 1935 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

XXXIX. redni občni zbor Kmetijske zadruge v Staremtrgu pri Ložu, r. z. z. o. z., se bo vršil

v nedeljo 10. marca 1935 ob 3. uri popoldne v prostorih Kmetijske zadruge. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora 15. apr. 1934. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje in potrjevanje računskega zaključka za leto 1934. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. volitev 3 članov načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 24. februarja 1935 ob 3. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1934. 3. dopolnilna volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jakobu ob Savi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 24. februarja 1935 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1934. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. predlogi in nasveti. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Vidu pri Ptujju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 3. marca 1935 po rani službi božji v Društvenem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge pri sv. Lovrencu na Pohorju, r. z. z. o. z., se bo vršil 28. februarja 1935 ob 16. uri v Društvenem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrditev rač. zaključka za leto 1933 in 1934. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. eventualna volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Šiški, r. z. z. n. z., se bo vršil 24. februarja 1935 ob 11. uri popoldne v zadružni pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobrenje računskega zaključka in razrešnica načelstvu in nadzorstvu. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. marca 1935 ob pol 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. razdelitev podpor. 7. sprememba pravil. 8. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem ob Paki, r. z. z. o. z., se bo vršil 25. marca 1935 ob 8. uri zjutraj v prostorih Hranilnice in posojilnice v Šmartnem ob Paki. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjevanje rač. zaključka za leto 1934. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge v Šmihelu pri Šoštanju, r. z. z. o. z., se bo vršil v ponedeljek 25. marca 1935 ob pol 9. uri dop. v poslovnih prostorih Slomškovega doma. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo odbora. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1934. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.